

Draugystės tiltai su Bazilionais tvirtėja

Sigitas KANIŠAUSKAS

Prieš daugiau nei metus draugystės ir bendradarbiavimo tiltai sujungė Pasvalio Mariaus Katiliškio viešąją biblioteką ir Šiaulių r. Bazilionų mokyklą-daugiafunkcį centrą. Juos nutiesė rūpestis ir dėmesys šviesaus atminimo Kovo 11-osios Nepriklausomybės atkūrimo akto signataro Romualdo Ozolo (1939–2015) palikimo išsaugojimu ir viešinimu. Joniškėlyje gimusio filosofo, žymaus politikos ir visuomenės veikėjo vaikystė prabėgo dabartiniame Šiaulių rajone – Kruopiuose, nedideliame kaimelyje, prigludusiame prie Bazilionų miestelio, anksčiau vadinamo Padubysiu. Gimtajai Bazilionų mokyklai, kurią baigė 1957 m., R. Ozolas padovanojo savo asmeninę biblioteką – daugiau nei 20 tūkst. knygų, šimtus tomų nuo 1955 m. rašytų dienoraščių, įvairių rankraščių, dokumentų. R. Ozolo iniciatyva du kartus per metus pradėtas leisti Šiaulių krašto istorijos ir kultūros žurnalas „Padubysio kronikos“, mūsų „Šiaurietiško atsivėrimo“ analogas.

Prieš daugiau nei metus, 2019-ųjų sausį, R. Ozolo 80-mečio minėjimo išvakarėse, Bazilionuose lankėsi rajono kultūros darbuotojų delegacija. Tuomet Bazilionų mokyklos-dau-

Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos fondą papildė dovanota „Romualdo Ozolo bibliografijos rodyklė“.

giafunkcio centro vadovas Rimantas Gorys pasvaliečiams pritarė, kad R. Ozolas mums darbo davė keliems dešimtmečiams į priekį, nes tik maža dalis signataro paliktų dienoraščių ir rankraščių tyrinėta.

Po trijų mėnesių sulaukėme atsakomojo Bazilionų mokyklos-daugiafunkcio centro pedagogų delegacijos vizito. Svečiai apžiūrėjo žymiąsias Pasvalio vietas, lankėsi Mariaus Katiliškio viešojoje bibli-

otekoje, pokalbio su direktore Danuole Abazoriuviene metu buvo aptartos tolesnio bendradarbiavimo gairės viešinant R. Ozolo kūrybinį palikimą. Antrąją savo vizito dalį Bazilionų pedagogai praleido Joniškėlyje – apžiūrėjo gimtąjį R. Ozolo namą, lankėsi bibliotekoje, o turiningą ir įdomią miesto istoriją ekskursijos metu svečiams žaismingai pristatė „Darbo“ laikraščio redaktorius Viktoras Stanislovaitis.

Praejusią savaitę, liepos 9-ąją, Bazilionuose viešėjo Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė D. Abazoriuvienė, Petro Vileišio gimnazijos lietuvių kalbos mokytoja, rajono literatų klubo „Užuovėja“ pirmininkė Regina Grubinskienė ir šio klubo vadovės pavaduotoja Eugenija Armonienė.

Vasaros atostogų miegu snaudžiančioje mokykloje-daugiafunkciame centre pasvalietės pasitiko direktoriaus pavaduotoja, lietuvių kalbos mokytoja Irena Vaičiulienė. Bazilionų mokyklos bendruomenė nusprendė žymaus auklėtinio dovanotas knygas išskirstyti po kabinetus. Taigi, kiekvienoje klasėje yra dalis R. Ozolo. Tačiau nėra atskiro kampeio su jo nuotrauka, biografijos faktais bei informacijos, kaip toks lobynas atsirado Bazilionuose. Tokį

pastebėjimą savo feisbuko paskyroje įrašė „Užuovėjos“ klubo vadovė, mokytoja R. Grubinskienė. Kita vertus, šiltas svečių priėmimas ir nuosirdus pavaduotojos I. Vaičiulienės pasakojimas akivaizdžiai byloja, kad R. Ozolo kūrybinis palikimas, dovanota biblioteka užima ypatingą vietą mokyklos veikloje. I. Vaičiulienė priminė, kad be R. Ozolo Bazilionai turi dar du svarbius kultūrinius polius, kurie taip pat atsispindi mokykloje eksponuojamuose stenduose. Tai – miestelį įkūrę vienuoliai bazilionai ir anglų bei lietuvių kalbos mokytoja,

dovanojo naujausią krašto kultūros ir istorijos žurnalą „Šiaurietiški atsivėrimai“ ir suvenyrinį puoduką. Bazilionų mokyklos-daugiafunkcio centro direktoriaus pavaduotoja I. Vaičiulienė pasvalietės pamalonino „Padubysio kronikomis“, kitais leidiniais bei spalvingomis prijuostėmis, kurias per karantiną pasiūvo mokyklos darbuotojos.

Kaip tik tos pačios dienos popietę Tytuvėnuose, miestelio bibliotekos kieme vyko poezijos popietė „Po klevais“. Tad užsukta ir į šį kultūrinį renginį, juolab kad Bazilionus ir

Su Kovo 11-osios Nepriklausomybės akto signataro Romualdo Ozolo dovanota biblioteka pasvalietės supažindino Bazilionų mokyklos-daugiafunkcio centro direktoriaus pavaduotoja Irena Vaičiulienė (kairėje).

literatė, vertėja, vienuolika kalbų mokėjusi poliglotė Barbora Mejerytė (1898–1982). Jos vardu pavadinta gatvė, kurioje yra mokykla. R. Ozolo ir mokyklos direktoriaus R. Gorio rūpesčiu 2008 m. išleistas B. Mejerytės romanas „Jonė“.

Krepšinio gerbėjai, be abejo, dar pridurtų, kad 1956 m. Bazilionuose gimė vienas žymiausių Lietuvos krepšinio trenerių, dabartinis Šiaulių „Šiaulių“ komandos strategas Antanas Sireika.

Po daugiau nei valandą trukusios ekskursijos mokyklos kabinetais apsiesta maloniais siurprizais. Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos direktorė D. Abazoriuvienė pa-

Tytuvėnus skiria tik 25 kilometrai. Tiesa, jie kiek prailgo riedant remontuojamam keliui. Teatralizuotą poezijos šventę režisavo Andrėja Gričiūtė, dirbanti ne tik Saločių kultūros centro administratore, bet ir Tytuvėnų kultūrinių renginių organizatore. Į poezijos šventę susirinko literatai iš įvairių šalies kampelių. Taip pat ir iš Pasvalio – eiles skaitė „Užuovėjos“ klubo narės Janina Katauskienė, Ona Striškienė. Sveikinimo žodį bičiuliams literatams tarė ir savo poezijos posmus jiems skyrė „Užuovėjos“ pirmininkė R. Grubinskienė bei E. Armonienė.

Autoriaus nuotraukos

Tytuvėnų poezijos šventėje „Po klevais“ eiles skaitė literatų klubo „Užuovėja“ narės (iš kairės) Janina Katauskienė, Eugenija Armonienė, Ona Striškienė, Regina Grubinskienė.